

گفت و گو با

رضا مختاری*

🗣️: به نظر شما، بایسته ها و اقتضاهاات رسانه های تبلیغی دینی و

حوزوی کدام است؟

● برای رسانه تبلیغی دینی و مذهبی اقتضاءاتی وجود دارد که فکر می کنم مهم ترین آن شناخت زمان و داشتن زبان و ادبیات متناسب با آن باشد که اگر همه نشریات، بخصوص این دسته از نشریات از این دو عنصر استفاده نکنند، توفیقی نخواهند داشت.

مسأله دیگر توجه به نیازهاست. ممکن است یک مطلب کاملاً دینی، علمی و پژوهشی باشد، لیکن مورد ابتلای امروز جامعه و مخاطبان نباشد؛ لذا چون مورد نیاز امروزه جامعه مخاطبان نیست، مورد توجه واقع نمی شود.

* از دانش آموختگان حوزه درس آقایان: استادی، پایانی، خرازی، غلامرضا صلواتی، نکونام، عالمی، صالحی افغانی، مدرس افغانی دروس ادبی و سطح. و حضرات آیات، شیخ یحیی انصاری، بهجت، شیخ جواد تبریزی، جواد آملی، حسن زاده آملی، سبحانی تبریزی، شبیری زنجانی، شمس خراسانی، فاضل لنکرانی، مصباح یزدی، مظاهری اصفهانی، مکارم شیرازی، وحید خراسانی، دروس فقه، اصول و فلسفه. نویسنده و پژوهشگر و دارای آثار فراوان، از جمله: سیمای فرزنانگان، فهرست آثار خطی شیخ مفید، طرح تدوین کتابشناسی بزرگ شیعه، مسجد شریف نبوی، جمع پریشان، الشهد الاول: حیاة و آثاره و...

🔗 : با توجه به همین ویژگی که ذکر کردید، جایگاه رسانه های

دینی و حوزوی کشور را با توجه به ادوار مختلف تاریخی آن چگونه

تحلیل می کنید؟

● در طول سالیانی که رسانه های مختلف پا به عرصه وجود گذاشته اند، در هیچ دوره ای مثل زمان فعلی، نشریات و روزنامه ها و مجله ها مورد توجه نبوده و به این تیراژ منتشر نمی شده اند. لیکن یکی از مسائلی که می توان از آن به عنوان نقیصه یاد کرد، سیستم توزیع و دسترسی همگان (یعنی جامعه مخاطبان) به این نشریات است.

الآن این گونه نشریات در استانهایی، همچون: تهران، قم، مشهد متمرکز شده و به میزان کافی توزیع می شوند؛ اما سایرین در استانهای دیگر به آن دسترسی ندارند. بسیاری از نشریات دینی و حوزوی در مکانهای محروم و کوچک توزیع خوبی ندارند و به دست مخاطبان نمی رسند که امیدوارم رسانه های تبلیغی و دینی در این باره و برای رساندن پیامها و اطلاع رسانی مناسب و جذب نظرات آنان اقدام مناسبی داشته باشند.

🔗 : رویکرد مجله حوزه به تبلیغ افکار دینی و استفاده از ابزارهای

تبلیغی کارآمد را چگونه ارزیابی می کنید؟

● به نظر من مجله حوزه در تبلیغ و ترویج افکار دینی به توفیقاتی دست پیدا کرده است. البته این توفیق نسبی است. به نظر می رسد در طول دهه اول انتشار، مجله حوزه از موفقیت نسبی بیش تر و بهتری برخوردار بود. البته در آن زمان تعداد مجلات کم تر بود و اصحاب این مجله (حوزویان) توجه بیش تری به آن داشتند و لذا تأثیر زیادی در بین طلبه ها و حوزویان داشت.

🔗 : شما علت اصلی این کاستی را در چه می بینید؟

● مجله حوزه در طول سالهای ابتدایی انتشار خود، به کاستیها و امور طلبه ها و حوزه ها به نحو احسن اشاره می کرد که هم اکنون یک مقداری از آن حالت فاصله گرفته است.

در دوره اخیر، این ضرورت وجود دارد که مجله در کنار جذب مخاطبان جدید به مخاطبان اصلی و اولیه این حوزه نیز توجه لازم و کافی داشته باشد. البته شاید آقایان برای این تغییر روش، دلیلی داشته باشند، ولی بیرونیها و بسیاری از خوانندگان بر این نظر هستند که بهتر است مجله مخاطبان اولیه خود را فراموش نکند.

مسئله دیگری که من فکر می کنم در دوره جدید باید به آن توجه شود، استفاده از نویسندگان جدید است. سابق بر این از تعداد محدودی از آقایان و نویسندگان استفاده می شد. شاید اگر دایره استفاده از مطالب نویسندگان وسیع تر و از مقالات جدید و متعدد استفاده شود، به اقبال مجله بیفزاید البته در ابتدا به مسئله سیستم توزیع هم اشاره کردم و امیدوارم در دوره جدید، مسئله توزیع هم ملاحظه شود و با تمهیداتی که اندیشیده می شود، برای بسیاری از طلبه ها و نویسندگان فایده دسترس می باشد.

🔗 : طبیعی است که مجله در دوران انتشار خود تحول کیفی را به

عنوان یک هدف تعقیب می کرده است، در حال حاضر به نظر

جناب عالی، چه عواملی می تواند به این تحول کیفی کمک نماید؟

● اگر دست اندرکاران نشریه به مسائل روز و مبتلا به حوزه پردازند و پاسخی به سؤالات مبتلا به حوزویان داشته باشند، از اقبال بهتری برخوردار

خواهد بود. به عنوان مثال چند سال پس از وفات آیت الله بروجردی، مرحوم استاد مطهری به همراه چند تن از دوستان شان مجموعه مقالاتی را تحت عنوان «مرجعیت و روحانیت» جمع آوری کردند که من فکر می‌کنم اکنون هم، بهترین کتاب برای مرجعیت، همان مجموعه باشد. مجله حوزه هم یکی دو شماره به این موضوع پرداخت، منتها صرفاً از قلم خود اصحاب مجله و نویسندگان خود استفاده کرد. به نظر من بهتر است درباره مسأله مرجعیت و بهبود آن و بیان ضعفها و نقاط قوت و کلیه امور مربوط به آن از زبان و قلم کسانِ بیش تری استفاده شود و حیطه نظرات گسترده تر باشد.

مسأله دیگر متون آموزشی و درسی حوزه است که پیش ترها، در مجله حوزه به این موضوع بیش تر توجه می شد و اکنون توجه به آن کم تر شده است. اموری مثل روش مدیریتی حوزه، امتحانات حوزه، نوع مدارج و نحوه پذیرش در حوزه، باید بیش تر مورد توجه واقع شود. فرض بفرمایید مجله حوزه می تواند درباره سال ورود به حوزه و پذیرش در حوزه، به طور کارشناسی و فنی بحث و بررسی کند. یعنی از نگاه صاحب نظران مشخص شود در چه سالی و چه دورانی برای ورود به حوزه بهتر است؟ یا معین شود که در چندسالگی بهتر است یک شخص وارد محیط طلبگی شود و جذب طلبه با چه توان علمی صورت گیرد. بهتر است شخص سیکل، دیپلم، لیسانس و... باشد و یا نظایر اینها... متأسفانه در سیستم آموزش فعلی حوزه ها، همه کسانی که وارد می شوند، از یک متن درسی استفاده می کنند.